Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 192 (15515) | 1980 оной августын 19, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ АША ТУҺАДА ЗОРЮУЛАГДАА

Москвада, Таллиндэ, Ленинградта, Киевтэ, Минскдэ XXII Олимпиадын Нааданууудта бэлдэлгэдэ ба үнгэргэлгэдэ хабаадаһан бүхы хүнүүдтэ—проектнэ, научна, барилга-хабсаралгын эмхинүүдэй, промышленностиин, худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой, транспортын предприятинуудай, олониитын дунда мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй, соёлой, аюулгүй байдал ба ниитын гурим сахилгын хүдэлмэрилэгшэдтэ, инженерно-техническэ, зохёохы хүдэлмэрилэгшэдтэ ба алба хаагшадта, спортсменүүдтэ, „Олимпиада-80-най“ эмхидхэлэй комитедтэ, партийна, советскэ, профсоюзай ба комсомолой организацинуудта

Хүндэтэ нүхэд!

XXII Олимпиадын Нааданууд амжалтатайгаар үнгэргэһөөртнай үнэн зүрхэнһөө таанадые амаршалнаб.

Манай социалис Эхэ ороной ниислэл хото—Москвада болоһон 1980 оной зунай Олимпиин Нааданууд спортивна, эмхидхэлэй ба техническэ үндэр хэмжээндэ, Олимпиин хартиин дүримүүдэй үндэһөөр үнгэрөө. Эдэ нааданууд уласхоорондын гайхамшагта үйлэ хэрэг болоо.

Москвагай, мүн Таллинай, Ленинградай, Киевэй, Минскын болон бүхы союзна республиканнуудай бусадшье олохон хото городуудай ажалшад, 60 гаран министерство болон албан зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд Нааданууд бэлдэлгэдэ ба үнгэргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна. «Олимпиада-80-най» эмхидхэлэй комитет, арадай депутадуудай Соведүүд болон ниитын эмхинүүд Нааданууд бэлдэхэ, тэрэниие үнгэргэхэ талаар эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хэ гээшэ.

Мүнөө үеын хэрэгсэл түхеэрэлгэнүүдээр, хэлхеэ холбооной, радиогой, телевиденийн системэнүүдээр, мүн «Олимпиада» гэжэ хүтэлбэриин автомат системээр түхеэрэгдэһэн гайхамшагта спортивна барилганууд Олимпиин Нааданууд үнгэргэхын тула бэлдэгдэһэн, спортсменүүдэй байха ба һорилго хэхэ һайн эрхэ байдал байгуулагдаһан, эрхим дээдэн гостиницанууд, хангалгын бусад предприятинууд бариг-даһан гээшэ. Совет хүнүүд Нааданууда хабаадагшадые ба тэрэнэй айлшадые хаа хаанагүй хүндэмүүшэ ёһоор үнэн зүрхэнһөө угтадаг байгаа.

Түби дэлхэйн 81 оронһоо ерэһэн спортсменүүд XXII Олимпиадын Нааданууда хабаадалсаба. Нааданууд тухай телерепортажнуудые 1.5 миллиардһаа олон хүн үдэр бүри харадаг байгаа. Олимпиадын үедэ гайхамшагта спортивна дүнгүүд туйлагдаһан, дэлхэйн 36 ба Олимпиин 74 рекорд тогтоогдоһон байна. Советскэ Союзай спортсменүүд 80 алтан, 69 мүнгэн ба 46 бронзо медальнуудта хүртэжэ, нааданууда ехэ амжалта туйлаа.

Нааданууда байлсаһан Уласхоорондын олимпиин комитедэй гэшүүд, уласхоорондын спортивна федерацинуудай болон национальна олимпиин комитедүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, дэлхэйн олонхи оронуудһаа ерэһэн хүндэтэ айлшад, спортивна судьянар, журналистнууд болон аяншалагшад эдэ Нааданууде, тэрэнэй эмхидхэлые, хани барисаанай ба һайн һайханиие хүсэһэн оршон байдалые үндэрөөр сэгнэһэн байна.

XXII Олимпиин Нааданууд залуу наһанай ба спортын һайндэр болоо, арадуудай хоорондо хани барисаа, бэе бэеэ ойлгохо ябадал, эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһа нэмэри хээ. Эдэ нааданууд уласхоорондын Олимпиин хүдэлөөе нягтаар жагсаагаа, олимпизмын һайн һайхан уг зорилгонуудые саашадань хүгжөөлгэдэ шэнэ түлхисэ боложо үгөө.

«Олимпиада-80-ые» бэлдэлгэдэ ба тэрэниие үнгэргэлгэдэ хабаадагшад совет спортын тугые саашадаашье үндэр дээрэ үргэжэ ябаха, манай Эхэ ороной аша туһада нэрэтэй солотойгоор ажаллаха, арадай ажахын түсэбүүдые болон КПССэй XXVI съездын хүндэлэлдэ абтаһан социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсэе ба дүй дүршөлөө зорюулха бэзэ гэжэ батаар этигэжэ байһанаа мэдүүлнэб.

Хүндэтэ нүхэд, таанадта элүүр энхые, ажалдатнай шэнэ амжалта хүсэнэб.

Л. БРЕЖНЕВ.

ЗАЛУУШУУЛДА ХУУЛИ ЁҺО ОЙЛГУУЛХА

Түрэл партиимнай XXV съезд ажалшадые, тэрэ тоодо ургажа ябаа залуу үетэнние коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар үргэншье, тодорхойшье зорилгонуудые табиһан байна. Тиихэдээ тансал хараа түсэбүүдые найруулан, зохёогоо бэшэ, харин эдэ шухала зорилгонуудые амжалтатайгаар шидхэхэ харгы замуудые тодо һонороор заажа үгэһэн байна бшуу. Нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн тоосоото элидхэл дотор хэлэгдэһэнэй ёһоор, «бүхы хүмүүжүүлгын хэрэгыс комплексно гуримаар эрхилхэ гэхэ гү, али элдэб бүлэг ажалшадай илгаае хараадаа абажа, үзэл сурталай-политическэ, ажалай талаар хүмүүжүүлые, һаин һайхан гурим заншалтайгаар тэдэнние хүмүүжүүлгые нягтаар холбон нэгэдүүлжэ эрхилхэ» гэһэн гол шухала эрилтэ табигдаа бэлэй.

Манай ороной Үндэһэн Хуули—СССР-эй шэнэ Конституциние баталан абалга, тэрээнһээ хойшо гүрэн түрымнай дээдын зургаануудай абаһан олон тоото Хуулинууд шэнэ эрилтэнүүдые табина. Юуб гэхэдэ, манай үргэн ниитэ ажалшад, илангаяа залуушуул гүрэн түрын хуули ёһонуудые һайнаар мэдэдэг болохо, тэрэнние нарниаар сахидаг байха, тиигэжэл үндэр мэдэрэлтэйгээр, коммунис ёһоор ажал, хүдэлмэридөө, хани нүхэдтөө, ниитын хэрэгтэ хандадаг болохо байна ха юм. Гүрэнэй Хуули хүндэлхэ, сахиха, бодото дээрэнь бэелүүлхэ гээшэ хүн бүхэнэй нангин уялга мүн.

Энэ талаар КПСС-эй ЦК-гаа абаһан «Үзэл сурталай, политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри саашадань һайжаруулха тухай». «Гурим заршам сахиха хүдэлмэрние һайжаруулха ба хуули эбдэлгэтэй хэгдэдэг тэмсэлые шангадхаха тухай» тогтоолнууд дотор тодорхой хэмжээнүүд хараалагданхай.

Ушар нимэһээ манай ороной залуу эрхэтэн гансал өөрынгөө эрхэнүүдые һайн мэдэхэ бэшэ, харин гүрэн түрынгөө, арад зонойнгоо урда өөрынгөө үялгануудые гүнзэгыгөор ойлгохо, нариннаар сахиха зэргэтэй болоно ха юм.

Тиимэһээ хуули ёһо олонхитын, тэрэ тоодо залуушуулай дунда нэбтэрүүлэн тарааха, тайлбарилан ойлгуулха талаар нүүлэй үедэ ехэ юумэн хэгдэнэ. Гансашье партийна болон комсомолой организацинууд бэшэ, харин хуули сахидаг зургаанууд үргэн ехэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлжэ байнхай.

Хуули, гурим заршам тухай лекцинүүд, хөөрэлдөөнүүд ударааа байса олоор үнгэргэдэдэг болоо. Нёдондо жэлдэ республика доторнай социалис хуули тухай 5 мянганһаа дээшэ лекцинүүд уншагдаһан байна. Республика доторнай хуули тухай эрдэм мэдэсэ дэлгэрүүлхэ арадай 24 университет хүдэлжэ байдаг. Тэдээн соohоо эгээл үнинэйнь болохо Улаан-Удын городой университедые һүүлэй жэлнүүдтэ 1 мянга табан зуунһаа дээшэ хүн дүүргэжэ гараа. Һонирхолтойшье, аша үрэтэйшье хүдэлмэри Загарайн, Хоринин, Кижа-Байгалай, Ахын районуудай университедүүд ябуулдаг байна. Гол түлэб эдэ университедүүдтэ һайн дуранай арадай дружинануудай, нүхэдэй сүүдүүдэй гэшүүд, архидалгатай тэмцэхэ комиссинуудай гэшүүд, арадай депутадууд, соёл-үгэзрэлэй эмхи зургаануудай болон бусад хүдэлмэрилэгшэд хурадаг байха юм. Тус университедүүдэй 80-яад факультэдтэ 10 мянга шахуу эдэбхитэд һурана. Эдэмнай олонитын дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха айхабтар ехэ хүсэн болоно бшуу. Гансал шадамар бэрхээр тэдэнние хэрэглэхэ хэрэгтэй ха юм.

Телевиденеэр харуулагдадаг «Эрхэтэн ба хуули» гэһэн цикжуулга ехэ һонирхон харагдадаг гээшэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ юрэнхы эрдэмэй һургуулинуудта «Обществоведени» үзэхэһөө гадна, «Үрэнэй оа хуулинин үндэнэ һуури» гэһэн курса зааглаг болоо. Һурагшад ехэ һонирхолтойгоор энэ һуралсалда хандадаг байна. Илангаяа энэ талаар һайшаама хүдэлмэри ниислэл хотын 14-дэхи, 20-дохи, 25-дахи дунда һургуулинуудта, Закаменск хотын 14-дэхи СПТУ-да ябуулагдадаг юм. Хуули ёһо, гурим заршам тухай хөөрэлдөөнүүд болодог, милициин болон арадай үүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзалганууд эмхидхэгдэдэг шаналтай.

Энээнһээ гадна эдиршүүлэй дунда хуули ёһо тухай һохолтойгоор, ойлгосотойгоор хөөрэжэ үгэхэдэ ехэ аша гатай. Тиимэл хадань Бэшүүрэй, Сэлэнгын, Советскэ, Октябрьска, Захаамнай районуудай арадай университедүүдэй үргэдэ өдир хуули сахигшын һургуули, нэгэ заримдань «Эдир дзержинец» гэжэ факультет хүдэлдэг байна бшуу. «Эрдэм» кинотеатрай дэргэдэ табадахи жэлээ эдир юристын клуб аша үрэтэйгөөр хүдэлжэ байнхай. Олохон һургуулинуудта гүрэнэй автоинспекциин хүдэлмэрилэгшэдэй һаламжаар харгы замай ёһо гуримуудтай танилсуулха хэлэлүүд үнгэргэдэдэг юм.

Гэхэтэй хамта энэ шухала хүдэлмэри һанаһанда хүрэхөөр бэшэ гэжэ сэхэ хэлэлтэй. Совет хуулинуудай, шэнэ конституциин эрилтэнүүдые хүн бүхэндэ ойлгуулха хүдэлмэридэ хайхарамжагүйгөөр, хайша хэрэгээр, ямар тэдыдэ хандаха ушарнууд али олон дайвалдана. Нэгэ зарим лекци болон хөөрэлдөөнүүд ажалшагтал һайнаар, гуримтайгаар ябагты гэһэн уряалаар, харин залуушуулай һонирходог элдэб асуудалнуудта хүсэд харюу үгтэдэггүй, тэдэнэй хуулита уялганууд болон һонороор тайлбарилагдадаггүй байха юм. Комсомолой организацинууд саг үргэлжын, даамгай хүдэлмэри энэ асуулаар ябуулнагүй.

Ушар нимэһээ олохон техникумүүдэй, технологическэ институтуудай студентнэрэй дунда нинжурам эбдэхэ, архидаха, наншалдаха, хэшээлдээ ябахаа ушарнууд үзэгдэһөөр зандаа. Һүүлэй һүүлдэ зөмэсэ гансаха болоходоо, зариманинь хуулиин эрилтэнүүдые дөхэгүй байгаабди гэжэ байгаад зөмэсэ сагаарүүлха һэгэ гаргадаг байна бшуу.

Хүдэлмэришэн залуушуулай дунда үдэр бүрнин хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулагдаха ёһотойнь эли ха юм. Гэбэшье залуушуулда ажалша коллективэйнгээ ёһо шад, дотоодын гурим журам тухай хөөрэжэ үгэхэ хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Жэшээнь, түмэр зуйлнүүдые гадаг Кировэй нэрэмжэтэ заводто хуули ёһо тайлбарлан ойлгуулха талаар хүдэлмэри хангалтагүйгөөр хилэгдэнэ. Тиимэһээ ажалдаа гарахагүй, ажаүедэ архидаха, тэлэрэлгын газарта оро-ушарнууд олошоржо байна. Энэ заводто 1979 ондо хүн ажалла абтаһан байбал, 253 хүн гаража ошоо, жэлэй түрүүшын хахадта 136 хүн ажалда оробол, 112 ажалаа орхижо ошоһон байна. Ехэнхинь залуул байха юм.

Тиимэ ушарнууд зарим барилгын эмхинүүдтэ, илангаяа «Железобетон» нэгэдэлэй филиалнуудта, гэр барилгын комбинадуудта, һэеы гуталай фабрикада болон бусад предприятинуудта үзэгдэнэ.

Тиимэһээ ажалшадай дунда хуулиин эрилтэнүүдые үрэгөөр нэбтэрүүлхэ, ойлгуулха гээшэ предприяти, барилгын газар, колхоз болон совхозуудай партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай түрүүшын эзэлжээнэй хэрэг болохо ушартай. Энэ талаар хуули сахидаг зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд, лектори, агитатор болон политинформаторнууд аша үрэтэй һаламжа үзүүлхэ зэргэтэй бшуу.

Залуушуулай, бүхы ажалшадай политическэ ба ажалай эмхи үүсхэл бадаруулха, партиингаа эзлжээтэ съездые үзэтэй солотойгоор угтаха хүдэлөөндэ совет хуулинуудые, ой-хэдыгөө уялга ба эрхэнүүдые хүн бүхэнэй һайнаар мэдэхэ, нарин нягтаар сахижа ябаха хэрэгтэй нилээд ехэ аша үүсгэлхэ байһаниинь дамжагүй.

ОРОНОЙ ТАРЯАЛАН ДЭЭРЭ

ШИНЕВ. Молдавнин ...шад мүнөө жэл сагай ...ай орёо эрхэ байдалда ... тарыагаа хуряана. Ур-хуряалгын вахтова онол ...тэдэнэртэ туһална. Мехторнууд 4 час болоод ...байнуудай штурвалда ... бэе бэеэ һэлгэдэг. ...кэ сүүдхэ соо 18 гектолмайн тарыан хадагдаD центнер ороohон со-. 600 гаран комп-. оньһожоруулагдамал республикын тарыалан хүдэлнэ. Тэдэнэр бүхы ...н гурбанай нэгэ хухэ гү, али 150 мянган гектарай ороohо хуряагаад байна.

ВИЛЬНЮС. Литвагай тарыалан дээрэ хуряалгын хүдэлмэри түлэг ябуулагдана. Хуряалга-зөөлгын 1300 отряд хуряалгын хүдэлмэри богони болзорто дүүргэхын гула удэр, һүнигүй ажаллана. Унаһан тарыа хадаха түхеэрэлгэнүүдээр комбайнууд хангагдаа. Литвагай тарыашад Белоруссинин тарыашадтай мүрысөхэ зуураа, 3,2 миллион тоннohоо бага бэшэ ороohо тарыа суглуулха гэжэ хараална.

(ТАҚС).

ШЭНЭ УЯЛГА АБАБА

Доодо-Бүхэнэй һү һаалиин фермын коллектив арбадахи табан жэлэй түсэб һаяхана бэелүүлээд, партиин XXVI съездэ зорюулһан социалис шэнэ уялгануудые абаха гэжэ шидэбэ. Табан жэлэй түсэбһөө үлүү 1115 центнер һү һааха арга боломжотойбди гэжэ эдэнэр тооложо гаргаа.

Табан жэлэй эхинһээ хойшо доодо-бүхэнэйхид дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абажа, Сэлэнгын малшадай дунда ехэ һү һааха гэһэн социалис мүрысөө хоёр удаа үүсхэһэн жэшээтэй. Үүсхөлшэд хэлэйһэн үгэдөө хододоо хүрэжэ шадаһан байна. Фермын эрхим һаалишан Марфа Ивановна Власова хубиингаа табан жэлэй түсэб дүрбэн жэлэй туршада дүүргэнэн габьяатай. Любовь Георгиевна Нетесова табан жэлэй түсэб мүн лэ бэелүүлһэн тухайгаа мэдүүлбэ. Тиихэдэ Цырен-Ханда Дамбаева мүнөө коллектив соогоо эрхимлэжэ ябана. Жэлэй эхинһээ хойшо түрүү һаалишан үнсэн бүриһөө 1800 гаран килограмм һү һаагаад байна. Харин коллектив бүхыдөө дүрбэн жэлэй туршада жэл бүри үнсэн бүриһөө 2500 килограммһаа бага бэшэ һү һаажа байгаа.

Коллективэй хүсэн хүн бүхэнэй дүй дүршэлһөө, оролдосоhоо гэжэ найса мэдэдэг Долгор Цыреновна Бальчинова фермые даажа байхадаа, һаалишан бүхэндэ таатай зохидоор ажаллаха арга олгожо шададаг юм. Ажалай гурим, журам сахиха хэрэгтэ үдэр бүриин анхарал табидаг. Саг болзортонь үнеэдээ үрэжүүлхэ, зоотехническэ гуримай ёһоор тугаллаха үнеэдые харуулһалха, хожомынь зүбөөр һааха гэжэ оролдодог. Фермые даагша өөрөө хэдэн жэлэй туршада техник-үрэжүүлэгшээр эндэ хүдэлһэн хадаа баранай урда шанга эрилтэ табидаг.

Түрүү һаалишадай эрхим дүн туйлажа байхада, харин зарим һаалишад адли байдалтай аад, үнеэдэйнгээ ашаг шэмэ дээшэлүүлжэ шаданагүй. Тиимэһээ «гээгдэгшэдгүйгөөр хүдэлхэ» гэһэн мүрысөөнэй гурим коллектив соогоо нэбтэрүүлхэ гажэ хэлсээ. Дүй дүршэлтэй малшан бүхэн гээгдэгшэдые шефтээ абажа, һурган хүмүүжүүлхэ зорилготойгоор хүдэлжэ эхилээ. Бодото коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргын түлөө тэмсэхэбди гэжэ доодо-бүхэнэйхид мэдүүлбэ. Тиихэ зуураа Кировэй нэрэмжэтэ совхозойнгоо бусад фермэнүүдэй малшадые мүрысөөндэ урядаг, партиин ээлжээтэ съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха зорилготойгоор ажаллажа оронхой.

Н. ДЫМБРЫЛОВ.

КПСС-эй XXVI СЪЕЗДЫЕ ҮГТҮҮЛАН

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛ—БҮГЭДЫН ХЭРЭГ

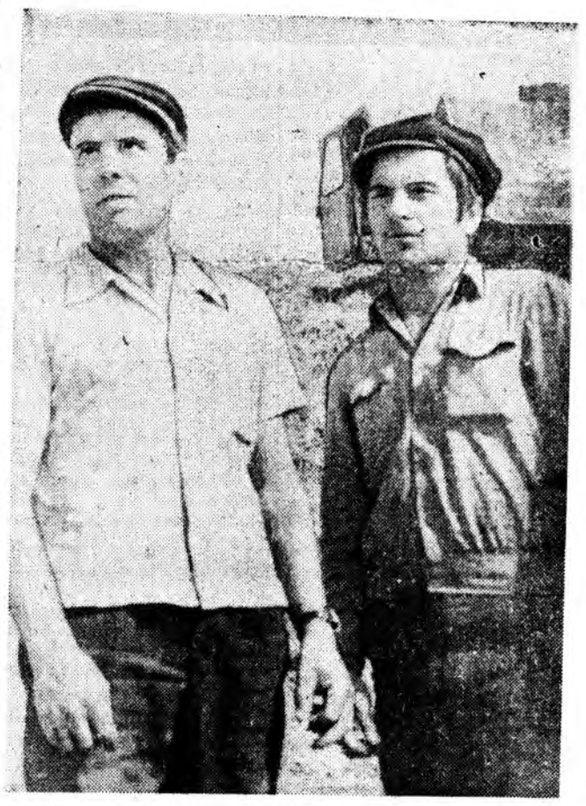

«ИСКРА» КОЛХОЗДО СИЛОС ДАРАЛГАДА 5 КОМБАЙН ЭЛДЭБ ТҮХ ЭЛЭЙ ХЭДЭН АГРЕГАДУУД, ОЛОН АВТОМАШИНА, ТРАКТОР ХҮДЭЛГЭГДЭНЭ. АРБАН ҮДЭР СОО ТҮРҮҮШЫН 1000 ТОННО СИЛОС ДАРАГДАА. НЕДОНДОНОИХИҺОО ХОЁР ДАХИН ЕХЭ СИЛОС БЭЛЭДХЭГДЭЭ ЮМ.

ИПАТОВСКА ОНОЛ АРГААР...

Репортаж

Айхабтар ехэ, ханха зайдан, доошоо гүнзэгышье гээшэнь аргагүй нүхэ траншейн хажууда трактор, машинануудай хүнхинөөн ойро зуурашье замханагүй. Тусгаар үндэр болгогдоhон кузоваараа дүүрэтэр сэл хүхэ хэршэмэл ногоо шэрэһэн автомашина, тракторнууд хойно хойноhоо ерэжэ, ашаагаа нүхэ руу хүбхэгэд гэтэр хүнтэрүүлжэрхиһөөр лэ һөөргөө гүйлгэлдэнэ. Бульдозертой С-100 түхэлэй томо трактор нүхэн соохи ногоо намхалзатар даража, нягтаруулжа, хүндөөр хүнхинэн, гэдэргэ руугаа ээлжээ эхигүй ябана. Дарамал ногоон өдөө ехэ боложо, нэмэжэл байхадал гэнэ.

Силосэй ногоо нягтаруулан даража байһан агрегадай тракторист Василий Мальцевтай ажалайнь забһарта хэдэн үгэ андалдажа үрдибэбди.

— Хүдэлжэ эхилһээр хэды хонобот?—гээд асуубаб.

— Һаяшагай даа. Эгээл арбадахи үдэрөө хүдэлжэ байнабди. Траншеймнай аяар 2100 тоннын аад, түргэн дүүргэгдэнэгүй. Яһалал оролдонобди. Трактор, машинануудшье эбдэржэ, һаатанагүй, һайн ябана. Тоэд траншеймнай һаял хахадлаба,— гэжэ тэрэ хэлэнэ.

— Түргэн дүүргэхээр багашаг нүхэ траншей танайда үгы юм гү? Гэнтэ хура бороогой ороо һаань, энэтнай гуташахагүй гү?

— Һаалинин түбэй фермын хажууда сенаж, силос дараха 4 иимэ ехэ траншей бэлдэгдэнхэй юм. Иимэ ехэ нүхэндэ тэжээл хэжэ дарахада, шанарынь муудадаггүй һайн байдаг. Хура бороогой орохые хараада абажа, бидэ траншейнгээ нэгэ захаһаань ногоо хэнэбди. Хахадыень ногоогоор дүүргээд, хушаһан бэеэрээ, нүгөө хахадтань даража эхилхэбди,—гэжэ эндэхи тэжээлэй цехэй начальник А. М. Козлов манай асуудалжа харюусаба.

— Хоёрдохёор, ногоомнай холоhоо өөгдэнэ гүб даа. Жэшээнь, эндэһээ 20 шахуу километр болохо Мунхан гэжэ газарһаа зелёнко шэрэнэбди. Арбаад километр зайһаа — Посель гэжэ газарай саблаланг-һаа ногоо сабшажа асарнабди. Теэд бэшэ аргагүй. Дүтын сабшалан, тарыалан дээрэхи ургаса муу. Түрүүн энэ нүхэнүүд соо сенаж дараха һанаатай байһан зомди. Харин мүнөө үргасын муу дээрэһээнь хуу ногоогоо нойтоор хуряажа, силос болгоо һаамнай дээрэ гэлсээбди. Тиимэһээл силосэй эртэ даража эхилээбди,—гээд, тэрэ саашань хөөрэнэ.

Хонхоло нютагай «Искра» колхоз малай эдихэ шэмэтэ тэжээл ехээр бэлэдхэхэ хэргэтэ гол анхаралаа хандуулжа, сенаж, силос дараха шулуун ханатай, оёортой ехэ траншейнүүдые бэлдээ юм. Мүн тиимэ тэжээл бэлэдхэхэ оньһожоруулагдаһан томо отряд энэ жэлдэ бии болгоод, тэрэнэйнгээ ажалые ипатовска онол аргаар эмхидхэнэ. Тэрэнь хэдэн звено боложо хубаараад хүдэлнэ. Жэшээлхэдэ, Мунхан гэжэ газартахи звеногой механизаторнууд И. Е. Митрофанов, П. А. Козлов, Н. М. Рычков гэгшэд КУФ түхэлэй гурбан агрегадаар зелёнкын ургаса сабшажа байнхай. Тусгаар үндэр болгогдоhон хоорботой хоёр-хоёр тэргэ хойноо шагтагалһан 4 трактор тэрэниинь зөөдэг. Дүршэлтэй бэрхэ тракторист М. М. Митрофанов хорёод километр газарһаа үдэрэй 3 эрьесэ хэжэ, 20 тонно ногоо асарна. Мүн Тунгуска гэжэ газарта «Сибиряк» түхэлэй хоёр комбайн хабар эртэ таригдаһан холимол тарыае ногоон зандань хадажа, баал болгоно. Тэрэниинь «Вихрь» түхэлэй хоёр агрегат суглуулан хэршэнэ. Гаргаһан ногооень гурбан автомашина зөөжэ, силосэй нүхэн дээрэ буулгана. Мүн бургааһа шугы ухашалжа, гар хажуураар сабшагдаһан ногоон баһал силостэ дарагдана.

Тиигэжэ эндэ хуряалгын хүдэлмэри ипатовска онол аргаар эмхидхэгдэнэ гэхэ гү, али силостэ дарагдаха ногоое сабшаха, зөөхэ, нүхэндэ дараха тусхай звенонууд, тэрэниие тоhо, түлишөөр хангаха, механизаторнуудай хэрэглэмжэ хангаха звенонууд бии болгогдоо. Тэдэнэй ажалые тэжээлэй цехэй начальник А. М. Козлов хүтэлбэрилэн эмхидхэнэ.

— Тус отряд саашадаашье энэл гуримаараа хүдэлжэ, тарыанай ургаса хуряаха, силос дараха юм,— гэжэ Александр Михайлович Козлов хэлэнэ.

Хээрэһээ асарагдаһан ногоон нүхэндэ оруулагдахынгаа урда заатагүй шэгнэгдэдэг. Ашаагаа буулгаһан хойнонь машина, тракторыень дахин шэгнэнэ.

— Тиигэнгүй аргагүй. Комбайнернууд, трактористнууд жолоошод сабшаһан, зөөһэн ногооной центнер, тонно бүхэнэй тоогоор түлөөһэ абана бшуу. Тиимэһээ ургасаяа нэгэшье гээлтэгүйгөөр хуряаха, эрьесэ бүхэндөө шадаал һаа ехэ ногоо тээжэ асархые оролдоно ха юм,—гэжэ шэгнүүршэн И. С. Козлова хөөрэнэ.

Байгша ондо «Искра» колхоз бүхыдөө 4 мянган тонно силос дараха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ зорилготой.

Энээнһээ гадна, тус ажахыда гүйсэд оньһожоруулагдаһан үшөө 3 звено үбһэ сабшана, хуряана. Тэдэнэй хүсөөр даб дээрэ таба мянга шахуу центнер үбһэн һүрилэгдөө.

М. НАМЖИЛОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: силос даража байһан отрядай трактористнууд В. Н. Мальцев, Н. Ф. Соколов; «Вихрь» түхэлэй агрегат ногоон ургаса сабшажа ябана.

Авторай фотонууд.

Мухар-Шэбэрэй район.

ЭМХИДХЭЛ ҺАЙНТАЙ

Нарин Горхоной Адаг гэжэ газарта ороohоной холисын баян ургасын эдеэшэжэ эхилһэн тухай мэдээнэй абтахада, һанаа амар ябаха саг һалаба. Тэндэ хүдэлдэг Содномовой бригада хайшаншье гээ һаа, бүхы хүдэлмэри хэжэ үрдихэеэ болёо гэжэ ойлгосотой һэн. Тиимэһээнь лэ совхозой ахамад инженер Дугар Сультимович Дондоков өөрынгөө хэшээл ороолдоло элсүүлжэ, үшөө нэгэ түгэс оньһожоруулагдамал бригада бүридхөө юм. Тиин 67 гектар тарыаланда нэгэ үдэрэй илгаатайгаар силосэй аяар 6 комбайн гаргагдаба.

— «Первомайский» совхозой Хөөрхын отделени ороидоол 1200 тонно силос дараха түсэбтэй юм, — гэжэ ажахын ахамад агроном Д. Санжаев хөөрэнэ. — Теэд ургасымнай хэмжээн түсэбтөөр хараалагдаһанһаа нилээд ехэ байшаба.

Түрүүшын үдэрнүүдтэ ажалай эмхидхэл яһала һайн байжа, богони болзор соо 200 гаран тонно силос дарагдаа һэн. Хойтошье үдэрнүүдтэ эдэ бригадын гэшүүд эршэмтэй шангаар хүдэлжэ, түрүүшын үдэрһөө абаһан эршээ алдахагүй гэжэ оролдоно. Урмашуулгын гуримууд тодорхойлогдонхой, эндэ хүдэлдэг хүн бүхэндэ хүргэгдэнхэй.

Т. ДАНЧИНОВ.

Хэжэнгэ.

Шэмэтэ тэжээл нөөсэлэгдэнэ

Мүнөө жэл манай колхозой тарыалан дээрэ баян ургаса гараба. Үбһэ хуряалгын халуун ажэлай хажуугаар район дотороо түрүүлэн силос даража эхилээбди. Түсэбэй ёһоор 2500 тонно силос дарагдаха юм. Энэ ажалнай яһала ургашатай ябажа байна. Гектар бүриһөө 120—125 центнер ногоон тэжээл хуряагдана.

Сагаан-Уһанай фермэ дээрэ 240 тонно багтаамжатай, цементээр ханалагдаһан траншей соо дүрбэн үдэрэй туршада сенажаа даража дүүргээ һэмди. Энээнэй һүүлдэ Шүүмэгэй үбэлжөөндэ 175 тонно багтаамжатай траншей гурбан үдэр соо тэжээлээр дүүргэгдээ. Эндэ ороондо оруулагдаха эмэ хашарагууд үбэлжэхэ юм. Тэрэнэй удаа Гужарай МТФ дээрэ 400 тоннын траншейе дүрбэн үдэрэй туршада дүүргэжэ, һайнаар шэглэн дараабди. Мүн Гужарай отделениин шахан таргалуулгын бааза дээрэ 500 тонно багтаамжатай нүхэн дүүргэгдэбэ. Эдэ үдэрнүүдтэ Хонгоодорой малай байрын дэргэдэ шэмэтэ тэжээл дарагдажа байнхай.

Колхоздомнай силос болон сенаж дараха томодхогдоhон звено байгуулагдаһан юм. Комбайнернууд Валерий Шонхоров, Андрей Андренов, Владимир Ободоев, бусад силос даралгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эрхим һайнаар ажаллажа байнхай.

Ногоон тэжээл зөөхэ ажалда 11 автомашина хабаадуулагданхай. Тэдэнэй 4-ниинь Госкомсельхозтехникын районно нэгэдэлһээ эльгээгдэнхэй. Автомашинын жолоошод Леонид Черных, Михаил Усольцев, Александр Швецов болон бусад эрхим һайнаар ажаллана, наратай сэлмэг үдэрнүүдтэ 15—20 эрьесэ хэнэ.

Ш. ЮГДУРОВ.

Түнхэнэй районой «Маяк» колхозой силос болон сенаж дараха томодхогдоhон звеное даагша.

АШАГ ҮРЭ, ХҮДЭЛМЭРИИН ШАНАР ҺАЙЖАРУУЛХА

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ *тобто мэдээсэл*

КПСС-эй Захааминай райкомой пленум боложо үнгэрбэ. КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолой ёһоор, үйлэдбэриин ашаг үрэ, хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхэ хэрэгтэ нүлөөлдэг ажахы эрхилэлгын арга дүршэлые, түсэблэлгые саашадань улам һайжаруулха талаар районой партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд түүнай асуудал пленумэй үзэмжэдэ табигдаба. Түс асуудалаар партиин райкомой секретарь Р. В. Никитков дэлгэрэнгы элидхэл хээ.

Элидхэл зүбшэлгэдэ хабаадаһан Зэдын вольфрэммолибденэй комбинадай директорэй орлогшо В. И. Суфлес, автотранспортна предприятиин партийна эхин организациин секретарь Б. Г. Хойлоков, Ёнгорбойн совхозой директор С. Д. Банзаракцаев, Холтоһоной түүрхайн начальник П. А. Костылев, Зэдын комбинадай барилга-хабсаралгын управлениин бетонщигуудай бригадир Ф. И. Турчина болон бусад үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхын, хүдэлмэриин шанар һайжаруулхын тула коллективэй дунда ябуулагдажа байһан хүдэлмэри тухай тогтобо. Тиихэ зуураа энэ хэрэгтэ ушардаг дутуу дунданууд, алдуу эндүүнүүдые элирхэйлһэн байха юм.

КПСС-эй XXVI съездые нэрэтэй солотойгоор үгтахын түлөө социалис мүрысөөнэй улам үргэдэжэ, анхарал татамаар, ниитээрээ дэмжэн дэлгэрүүлмээр үүсхэлнүүдэй мүндэлжэ байһан тухай элидхэл соо, мүн тэрэниие зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадагшадай үгэнүүд соо мэдээсэгдээ.

Пленум дээрэ КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь С. С. Бадмаев үгэ хэлэжэ, районой партийна организациин шиидхэхэ мүнөөдэрэй шухала асуудалнууд тухай тогтобо.

Г. БАДМАЕВ.

ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭГДЭЭ

«Забайкаллес» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй түрүү предприятинуудай нэгэн — Хүрбын леспромхозой колдектив арбадахи табан жэлые амжалтатайгаар дүүргэхээр эрмэлзэжэ байдаг. Үнгэрһэн дүрбэн жэл зургаан һарын туршада энэ коллектив продукци худалдаха түсэбөө 102,9 процент, модо бэлэдхэхэ 103,9 процент дүүргээ һэн. Даабариһаа гадуур Хүрбын модо бэлэдхэгшэд 626 мянган түхэригэй товарна продукци үйлэдбэрилөө. Июль һара соошье эндэхид эршэеэ алдаагүй. Түсэбһөө гадуур 1900 кубометр модон отолгодоһон, шэрэгдэһэн, продукци худалдаха даабари 109,3 процентдэ хүргэгдэһэн байха юм.

КПСС-эй XXVI съездые нэрэтэй солотойгоор үгтахын түлөө социалис мүрысөөндэ хам оролсоһон энэ коллектив өөрынгөө доторой арга боломжонуудые элирхэйлээд байхадаа, модо отолхо, шэрэхэ табан жэлэй түсэб Агууехэ Октябриин революциин 63-дахи жэлэй ойе һайндэрлэхэ үедэ дүүргээд байха гэһэн социалис үялга абаба. Модо бэлэдхэгшэд табан жэлэй түсэбые 53 мянган кубометрээр үлүүлхэ гэжэ шиидэсэ, Харин Коммунис партиин XXVI съездын нэрэтэй үдэр 1981 оной нэгэдэхи кварталай түсэб дүүргэхэбди гэжэ хүрбынхид үялга соогоо бэшэбэ.

Тиимэ үялга абаха зуураа, КПСС-эй XXVI съездые нэрэ солодоо хүрэмөөр үгтахын түлөө социалис мүрысөөндэ ниитээрээ хабаадалсахыень районойнгоо бүхы ажалшадта хандаба. Энэ үүсхэлыень КПСС-эй Хориин райком үндэрөөр сэгнээд, Хүрбын леспромхозой коллективэй жэшээгээр хүдэлхыень, үялгануудаа шэнэлхыень партийна, профсоюзай болон комсомолой организацинуудта дурадхаба.

Ж. БАДМАЕВ.

ЗАНШАЛТА УУЛЗАЛГА

Шэнэ жэлэй гарахын үрда тээхэнэ, мүн ямар нэгэ политическэ хэ удха шанартай кампаниин эхилһэн дары КПСС-эй Хойто-Байгалай райком районой «Северный Байкал» газетын редакциин дэргэдэ олон түрүүшүүлэй хабаадалгатай нүхэр ёһоной уулзалга үнгэргдэг заншалтай.

Иимэ нэгэ уулзалга һаяхан боложо үнгэрөө. Тэрэнь КПСС-эй XXVI съездын угтамжада зорюулһан бүгэдэ ниитын социалис мүрысөөнэй эмхидхэл тухай асуудалда зорюулагдаба. Энэ уулзалгада район соогоо социалис мүрысөө үүсхэгшэд, промышленна үйлэдбэриин болон барилгын бригадирнууд, мастернууд уригдаһан байна. Түс уулзалга дээрэ болохо хөөрэлдөөнэй эхин дээрэ КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Н. И. Крючков оролто үгэ хэлэбэ. КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүд, нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл районой ажалшадай ажалай болон политическэ дэбжэлтые улам бадаргажа, партиин съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй улам эршэтэй боложо байһан тухай тэрэ үгынгөө эхиндэ онсолон тэмдэглээ. БАМай барилгашадай дунда иимэ үүсхэлнүүдэй мүндэлжэ, үргэн олоноор дэмжэгдэжэ байһые олон жэшээнүүдээр баримтална.

Уулзалгада хабаадагшад ажалайнгаа дүй дүршэл туухай, үйлэдбэриин ашаг үрэ, хүдэлмэриин шанар бүри дээшэлүүлхэ ямар арга боломжотой байһан тухай, коллектив доторхи социалис мүрысөөнэй эмхидхэл болон ажал ябуулгада ушардаг дутагдалнууд, алдуу эндүүнүүд тухай үнэн сэдьхэлэй, нүхэр ёһоной гүримаар үргэн ехэ хөөрэлдөө дэлгээ. Эндэ хабаадагшад һанаһан сэдьхэһэн юумэнүүд тухайгаа хэлэһэн, дүй дүршэлөө халан абалсаха халуун эрмэлзэлтэй байһанаа элирхэйлээ. Партиинээлжээтэ съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис үялга туушаагаа үгэ хэлэһэн лэ хүн дүрдаа.

КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөс үүсхэгшэд — энэ уулзалгада хабаадагшад районойнгоо бүхы ажалшадые бүгэдэ ниитын энэ ехэ хүдэлөөндэ бүгэдөөрэн хам оролсохыень үряалһан бэшэг түнхаглаа.

Манай корр.

Манай корреспондент Н. Дригеновэй буулгаһан энэ зураг дээрэ Түнхэнэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишо бүлын гэшүүд Радна Долгоровна Махеева ба Бадма Будаевич Махеев гэгшэдые харанат. Хорёод гаран жэлэй туршада энэ харюусалгата ажалда хүдэлжэ байһан Максевтэн дүй дүршэл түгэс малшад боложо, жэлһээ жэлдэ һайн үрэ дүн тумлана. Арбадахи табан жэлэй туршада зуутан алдараа алдаагүй юм. Байгша ондошье 100 эхэ хониноо 104 хурьга абажа, бүрин бүтэн хүл дээрэнь гаргаа. Мүнөө хонидоо зунай зүлгэ ногоондо гаргажа, бэлшээн таргалуулжа байна.

Фермэ бүхэндэ—элбэг баян тэжээл

ТҮРҮҮ АРГЫН АША ЕХЭ

Эртэ үглөөгүүр, мүнгэтэһэн шүүдэрэй үшөө хатаагүйдэ, Бодоной совхозой директор А. Г. Елшиитэй хамта эгээл дүтын үбһэшэдэй отогто хүрэжэ ерэбэбди. Сабшагдаһан ногооной хангалтама үнэр хамар сорьёжо, тала дайда үзэсхэлэн гоёор нэмжынэ. Улам саашань шэртэхэдэ, адар томо аад, уга һуринүүд тэбхын харагдана.

— Гурбан жэлэй саада тээманай нютагай ойн харуулшан эндэһээ умсынгөө малда арайхан гэжэ гушаад бухал суглуулдаг бэлэй. Мүнөө ажахымнай эндэхи сабшалангһаа үрбэн мянга гаран центнер үбһэ хуряана. — гэжэ А. Г. Елшин омогорхонгёор хэлээ бэлэй.

Дурсагдагша совхозой лугомелиоративна онһожоруулагдамал отрядай гэшүүд сабшалангаа үргэдхэхөөр хараалхалаа, нэн түрүүлэн дошо дэгнүүлдэ дарагдажа орхигдошохой газараа үндэнөөрнь һайжаруулжа захалаа юм. Тиихэдээ һөөг бүргааһыень үндэһэтэйень онгилжо абаад, намаг малхи газарыень хатааһанай һүүлээр, дүтын горхонһоо ханаабаар үһа залаа. Удаань энэ газартаа минеральна үтэгжүүлгэ оруулаад, хабартаа хоёр-гурба дахин ундалуулаа. Тэрэшэлэн ногоонойнь бүридэлые һайжаруулхаар хүсы, житняк таригдаа. Эдэ бүхы хүдэлмэриин ашаар үргасань эрид дээшэлжэ, ниитын малда горитой тэжээл нөөсэлхэ арга олгоо юм.

Энэ жэлдэ олохон ажахынууд үрда мэтэ ган гасуурай бэрхэшээлдэ дахяад ороо. Илангаа таримал үргамалнуудынь, бэлшээриинь ногоон сайһаар хаташоо. Хэды иимэ хүшэр хүндэ сагай тохёолдобошье һаань, диилэнхи ажахынууд ехээр мэгдээгүй, тэжээл элэгээр нөөсэлхэ зорилгоор зүб шиидхэхэн абаһан байна. Тодорхойлбол, Баргажанай районой түс совхозой мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилгэшэд добо газараа нүүдэл бүлүүр станцяар үһалжа, гектарай гурбан центнер минеральна үтэгжүүлгэ оруулхаар хараалһан юм. Иигэжэ мүнөө эндэхи сабшалангай ургаса гектарай 14 центнерһээ 22 центнер хүрэтэр дээшэлһэн байна. Тиихэдэ Николай Гаськовой хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай звенодо ургасань 1,5 дахин нэмээ гэзшэ. Бүхыдөө ажахы дотор сабшалангай ургаса арбадахи табан жэлэй туршада аяар гурба дахин дээшэлээ ха юм. Байгша ондо түс совхоз хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ тэжээл —50 мянган центнер үбһэ хуряахаар зорилго хараалаһхай.

Үбһэ тэжээлэй ехээр нөөсэлэгдэжэ захалхада, адууһа малай ашаг шэмэ хараа байса дээшэлдэг юм. Тобшолбол, совхозой коллектив гурэндэ мяха, һу, ноохо тушааха табан жэлэйнгээ түсэб болзорһоо уридшалан дүүргээ һэн.

Сабшалангаа эзэн ёһоор ашаглажа, ургасыень эрид дээшэлүүлхэ талаар хүршэ ажахынгаа онол аргые Баргажанай совхоз, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз һайшаан дэмжэжэ, үргэнөөр нэбтэрүүлжэ захалаа. Малай тэжээл элбэгээр бэлэдхэхын тулөө газараа хабартаа хэды дахин һайнаар уһалхадань, тиимэ ехэ гаргаша хэгдэдэггүй байха юм. Намартаа дүнгүүдээ тооложо гаргахадань, абтаһан үбһэнэйнь өөрын үнэ сэн улуу ехэ байдаггүй гэжэ тодорхойлогдоихой.

• • •

Адууһа малдаа хүсэд хүрэхөөр үбһэ тэжээл хуряажа абаха түрүү дүй дүршэл Баргажанай голдо оршодог Хурамхаанай районой ажахынуудташье бии юм. Зунай эхээр гандуу байбашье һаань, эндэхи колхоз, совхозуудта һу һаалинь хараа байса дээшэлһэн байна.

— Һайн дүн түйлахын тулда гансашье зохихо хэмжээнүүдые хараалангүй, хүн зоной эдэбхи үүсхэлые нэмжэжэ, шэнэ илалгада залан шэглүүлхэ хэрэгтэй. Мүнөө ажахынуудай тэжээл үйлэдбэрилдэг бригаданууд болон звенонуудые дүршэлтэй бэрхэ коммунистнууд хүтэлбэрилнэ. Жэшээлбэл, Уланхаанай совхоздо луговод Даша Ухинов иимэ тушаал даажа абанхай, — гэзэ, КПСС-эй Хурамхаанай райкомой нэгэдэхи секретарь Дондок Юмжапович Цыбикжапов хэлээ һэн.

Тэжээлэй ургамалнуудай ургасые эрид дээшэлүүлхэ талаар республика дотороо эдэбхи хэшээл гаргагшадай нэгэн болохо Даша Ухинов сабшалангайнгаа ногооной шэмэтэйдэ сүм хуряажа абахын тула ехэхэн оролдолго гаргана. Тэрэ абаһаар звеногойнгоо гэшүүдэй ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, машина, техникээ һаадгүй хүдэлгэжэ захалаа һэн. Уланхаанай совхоздо үбһэ хуряаха харюусалгатай халуун хаһань урдынхиһаа хожомшог эхилээ юм. Тиимэһээ үбһэ тэжээл бэлэдхэлгээ унжагайруулангүй, богони болзорто үнгэргэхын тула түрүүшын үдэрһөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллаа гээшэ. Мүнөө совхоздо үдэр бүри дунда зэргээр 1,5—2 мянган центнер үбһэн һүрилэгдэнэ.

Тэжээл бэлэдхэлгээ иигэжэ ороһотожо эхилһэниинь гайхалгүй. Ушарынь хадаа, июнь һарын хахадлатар газаа хүйтэн байжа, сабшалангай ногоон биратай ургаагүй. Иигэжэ хээрын ногоон урдынхиһаа ороһтон эдеэшэжэ, хуряалгын хаһа болзоршье шахардуу болоо ха юм. Эдэ бүгэдэ хараада абтажа, дурсагдагша райондо тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ бүхы хүсэниинь элсүүлэгдэнхэй байна. Мүнөө район дотор ипатовска онол арга үргэнөөр дэлгэрэнхэй гэхэ гү, али онь-һожоруулагдамал арбаад звено, тэжээл бэлэдхэхэ долоон цех эмхидхэгдэнхэй. Бүхыдөө малай тэжээл нөөсэлхэ хүдэлмэридэ 2000 гаран хүн хабаадуулагдана. Эндэхи колхоз, совхозуудай үбһэшэдэй звенонуудта ошожо харахада, хүн бүхэнэй онсо эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа байхань эли. Жэшээлбэл, үбһэшэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн звеное Уланхаанай сомоной Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Бато Вандаев хүтэлбэрилдэг байба. Тобшолбол, тэжээл бэлэдхэлгэдэ гансашье колхознигууд, совхозой хүдэлмэришэд хабаадалсана бэшэ, мүн мэргэжэлтэд, һургуулийн һурагшад, багшанар, худалдаа наймаанай, соёлой, медицинын болон бусад хүдэлмэрилэгшэд элсүүлэгдэнхэй.

Даша Ухиновай даажа абаһан сабшаланда ногооониинь үндэрөөршье, удхэнөөршье ургаа даа. Мүнөө гектарай дунда зэргээр 35 центнер һайн шанартай үбһэн абтана. Эрхим ажалаараа сүүрхаһан тус звеногой гэшүүд бүхы совхоз дотор бэлэдхэгдэхэ үбһэнэй дүрбэнэй нэгэ хубине нөөсэлхөөр хараалһан юм. Юрэдөөл, гол горхоной үһаар үндалуулагладаггүй добо газарһаа имэ ехэ ургаса хуряаха гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ.

Уланхаанай совхозой диилэнхи сабшалан үндэһөөрөө, мүн дээгүүрээ һайжаруулагдажа, намартаа тэндэ минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаһан, наг шэбхэ гаргагдаһан юм. Мүн бүлүүр станцяар, гол горхоной үһаар хэды дахин үндалуулагдаһан байна. Эдэ бүхы худэлмэри ябуулһанай ашаар тус совхоз байгша ондо нёдондоной-хиһоо 1,5 дахин ехэ үбһэ бэлэдхэжэ абахаар хараална.

Энэ районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тэжээлэй цехэйхид даажа абаһан сабшалангайнгаа ургасые эрид дээшэлүүлхээр ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Баясхал Бадмаевай хүтэлбэрилдэг тэжээлэй цехэй хүдэлмэришэд газарай хүрьһэ элдүүрилхэ, һөөг бүргааһыень үндэһөөрнь үгы хэхэ, мүн минеральна үтэгжүүлгэ оруулха табан янзын зэмсэг ухаалан зохёожо хэрэглэнэ бэшэ, мүн түрүү онол аргануудые ажалдаа заабол нэбтэрүүлхые оролдоно. Жэшээлбэл, аха дүү болгар, поляк нүхэдэнгөө дүй дүршэл тухай журнал соохоо уншажа шудалаад, мүнөө тюк болгогдожо үягдаһан ногоо сенажда даража захалаа. Энэ түршалгань яһала ашаггай байба. Ушарынь хадаа тюк болгогдоһон, үбһэеэ нүхэндэ дарахадань, нилээд түргэн байхаһаа гадна, ногоной шанар мууданагүй ха юм. Иигэжэ илангаяа хура бороотой сагта шэмэтэй тэжээл һаадгүй нөөсэлэгдэнэ гээшэ. Мүнөө Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тэжээл бэлэдхэгшэд нёдондоной-хиһоо нилээд ехэ үбһэ һүрилхөөр шидэнхэй гэхэ гү, али бүхыдөө 54 мянган центнертэ хүргэхэ хүсэлэнтэй.

Ган гасуур жэлнүүдтэ сабшалангаа үрэмдэмэл худагай үһаар, бүлүүр станцяар үһалхадань, үргасань эрид дээшэлдэг байһаниинь элирүүлэгдэнхэй. Тиимэһээ эндэ иимэ арга үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

• • •

Баргажанай голдо оршодог хоёр районой ажахынууд БАМ-ай Буряадай участогай худэлмэришэдые эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангаха гол баазань болохоор хараалагданхай. Түмэр харгын баригдажа захалхада, шэнэ һуурин, городууд бодхоогдожо, эдеэ хоолой зүйлнүүдые улам ехээр үйлэдбэрилхэ эрилтэ хэзээшьегүй табигдаха зэргэтэй. Тиин энэ шухала асуудалые зүбөөр, ойрын сагта шиидхэхын тула ВАСХНИЛай Сибириин отделениин Буряадай комплексно эрдэмшэнжэлгын таһагай эрдэмтэд ехэ ажал ябуулна. Жэшээлбэл, мүнөө Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо түсхай туршалгын участок байгуулаад, эндэхи нютагай байгаалиин арга боломжонуудые шэнжэлжэ, элдэб олон янзын ургамалнуудые тарина, туршалга хэнэ. Тэрэшэлэн һүүлэй жэлнүүдтэ Баргажанай голой 20—30 мянган гектар газар үһалха үһалууриин системэнүүдэй проект зохёордожо байнхай. Энээнэй барилгада хэдэн арбаад миллион түхэриг мүнгэ зөөри гаргашалагдажа, хүсэтэй томо мелиоративна трест байгуулагдаха юм.

Эдэ бүгэдэ холын хараатай зориго гээшэ. Тэд хоёр районой колхоз, совхозууд мүнөө гурэндэ һү, мяха, овощ тушааха түсэбөө сүм дүүргэхын тула түрүүшүүлэйнгээ дүй дүршэлые ургэнөөр дэлгэрүүлжэ, һайн шанартай тэжээл бэлэдхэдэг түрүү технологи хаа хаанагүй хэрэглэхэ болоно.

Байгша ондо Баргажанай, Хурамхаанай районуудай ажахынууд нёдондоной-хиһоо нилээд ехэ ногооной гурил, үбһэ, сенаж болон бусад шэмэтэ тэжээл нөөсэлхэ аргатай. Мүнөө эндэхи тэжээл бэлэдхэгшэд хараалһан зорилгоёо сүм бэелүүлхын тулөө бүхы хүсөөрөө оролдоно.

М ЕГОРОВ.

ЭРШЭМТЭЙ ШАНГААР АЖАЛЛАНА

САЯНОГОРСК. (Красноярска хизаар). Саяно-Шушенска ГЭС-эй барилгашад эршэмтэй шангаар ажаллана. Партиин XXVI съездын хүндэлэлдэ дүрбэдэхи гидроагрегадые болзорһоонь хоёр һара урид ашаглэлгадэ үгэхэ гэжэ шиидэгдээ. Ленинградай «Электросила» гэжэ нэгэдэлэй түлөөлэгшэдтэй хамта В. Демиденкын даадаг түрүү бригада генератор хабсаргажа эхилээ.

Барилгын энэ шухала үйлэ хэрэг ондоо ушартай тудэба: «Красноярскгэсстройн» управлениин байгуулагдаһаар 25 жэлэй ой гүйсэбэ. Түс коллектив Енисей мүрэн дээрэхи түрүүшын барилгада—Красноярска ГЭС-эй барилгада габшагайгаар хабаадалсаһан байна.

Тэдэнэр баян дүршэлөө Саяно-Шушенска ГЭС-эй барилга дээрэ хэрэглэнэ. Эсэгэ ороной наука болон техникын шэнэ түйлалтанууд эндэ бэелүүлэгдэдэг, шухаг хэрэгсэл түхеэрэлгэнүүд туршагдадаг байна.

Гидроэнергетикын асари ехэ барилгые бодхоолгодо хабаадалсадаг ороной 200 гаран предприяти болон эмхи зургаануудай мүрысөөн түс ГЭС-эй барилгые хурдадхана. Тэдэнэрэй эмхитэй һайн ажалай ашаар барилгын ябаса эрид дээшэлүүлхэ арга олдоо. Нёдондо жэлэй энэ хугасаатай сасуулхада, түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ ажалай бүтээсэ арба гаран процентээр дээшэлээ.

«Красноярскгэсстройн» коллектив 25 жэлэй саада тээхидэл эзлуухан зандаа: 25 наһанай хүнүүд эндэ гол түлэб худэлдэг. Зөлүү худэлмэришэд болзорһоо урид — декабриин 22-то, ГОЭЛРО-гой ленинскэ түсэбэй 60 жэлэй ойдо табадахи гидроагрегадые ашаглалгада оруулха гэһэн үялга абанхай.

(ТАСС).

РЯЗАНЬ. Эндэхи радиозавод үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциингаа түхэл янзые жэлһээ жэлдэ үргэдхэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаргагша Валентина Карнова шэхэндээ хээд шагнадаг шэнэ түхэлэй аппарат харуулжа байна. Иимэ стереофоническа аппарадта гүрэнэй Шанарай тэмдэг олгогдонхой.

ТАСС-ай фотохроника.

ЭРХИМЛЭГШЭД УРМАШУУЛАГДАА

1979—1980 ОНУУДАЙ ҮБЭЛЭЙ ҮЕДЭ МАЛ АЖАЛАЙ ПРОДУКТНУУДЫЕ ҮЙЛЭДБЭРИЛЖЭ БЭЛЭДХЭЛГЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ТАЛААР АДУУҺА МАЛ ҮСХЭБЭРИЛХЭ ҺАЛБАРИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ БҮХЭСОЮЗНА СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ.

«1979—1980 онуудай үбэлэй үедэ мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилжэ бэлэдхэлгые дээшэлүүлхэ талаар адууһа мал үсхэбэрилхэ һалбариин худэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМэй ЦК-гай, мүн РСФСР-эй Худөө ажахын министерствын коллегиин, РСФСР-эй худөө ажахын худэлмэрилэгшэдэй профсоюзай республиканска комитедэй Президиумэй тогтоолнуудтай зохилдуулан, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, Буряадай профессиональна союзуудай областной совет фермэнүүдэй, бригадануудай коллективүүдэй, колхоз, совхозуудай болон гүрэнэй бүсад предприятинуудай мал ажалай худэлмэрилэгшэдэй социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолон хараһан байна.

1979 оной IV кварталда, мүн 1980 оной түрүүшын хахадта мяха, һу, үндэгэ үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдалые дээшэлүүлхэ, бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаха мал ажалай продуктнуудай шанарые һайжаруулжа, адууһа малай түлолоор абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ талаар эрхим үрэ дүн түйлаһан мал ажалай эдэ түрүүшүүл үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаба.

БАРГАЖАНАЙ РАЙОНЬОО

Филиппова Светлана Михайловнае — Баргажанай совхозой һаалишан.

Сорокина Тамара Ивановнае — Баргажанай совхозой һаалишан.

Орлова Вера Ивановнае — Шитханай совхозой һаалишан.

Гусева Мария Дмитриевнае — Шитханай совхозой һаалишан.

Гомбоева Зоя Хышигтуевнае — Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Елшин Александр Гавриловичые — Бодоной совхозой директор.

Русакова Ирина Александровнае — Бодоной совхозой һаалишан фермые даагша.

БАУНТЫН РАЙОНЬОО

Дармаев Дамдян Цыбиковичые — «Амалатский» совхозой малай гүүртын бригадир.

Цыбенов Цыренжаб Цыренжаповичые — Джилиндын совхозой үхэршэн.

БЭШҮҮРЭЙ РАЙОНЬОО

Перелыгина Мария Кузьминичнае — XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Петрова Ольга Ивановнае — XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Савельева Анна Игнатьевнае — XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Калашников Иван Семеновичые — Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Слепцева Клавдия Амосовнае — Калининай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Ткачева Анна Семеновнае — Калининай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Истомина Серафима Алексеевнае — «Еланский» колхозой һаалишан.

Мякотина Екатерина Александровнае — Бэшүүрэй совхозой һаалишан.

Конечных Вера Николаевнае — Бэшүүрэй совхозой һаалишан.

Конечных Елена Иннокентьевнае — Дзержинскийн нэрэмжэтэ совхозой һаалишан.

Куклина Александра Никоноровнае — Дзержинскийн нэрэмжэтэ совхозой һаалишан.

Пальшина Мария Александровнае — Дзержинскийн нэрэмжэтэ совхозой һаалишан.

Бальжинимаев Бато Цыреновичые — Бодонгуудай совхозой хонишон.

Дармаева Сыбжидма Токтохоевнае — Бодонгуудай совхозой үхэршэн.

Сидоров Василий Николаевичые — Бэшүүрэй районой ажахынууд хоорондын холимог тэжээлэй цехэй начальник.

ЗЭДЫН РАЙОНЬОО

Вершинина Анастасия Андреевнае — XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Сидирякова Анна Андреевнае — «Коммунизм» колхозой һаалишан.

Мурзакова Анна Алексеевнае — Октябриин 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Гармаева Марта Данзановнае — «Мир» колхозой һаалишан.

Вандонова Елизавета Бальжиевнае — «Октябрьский» совхозой һаалишан.

Грыдина Матрена Васильевнае — Торгин совхозой һаалишан.

Цыбенова Сурунжап Дашиевнае — Алцагай совхозой һаалишан.

Елизова Любовь Георгиевнае — Бооцын совхозой һаалишан.

Цыренов Ринчин-Доржо Цыреновичые Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Бадмаева Долгор Лубсановнае — Оборой совхозой хонишон.

Цыбиков Доржо Ринчиновичые — Октябриин 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Сахиева Мария Георгиевнае — Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Дашиев Доржо Дашиевичые — Борьёогой совхозой хонишон.

Побоков Василий Ивановичые — «Заречный» совхозой хонишон.

ЯРУУНЫН РАЙОНЬОО

Бадмаев Бадма-Цырен Золбоевичые — «Юбилейный» совхозой һаалишан.

Новикова Ольга Антоновнае — «Юбилейный» совхозой һаалишан.

Лошкарева Нина Антоновнае — «Юбилейный» совхозой һаалишан.

Головина Надежда Кузьминичнае — Тулдуунай совхозой тугалшан.

Латфулина Фадия Нурисламовнае — Тулдуунай совхозой һаалишан.

Цыбикова Цырен-Ханда Цырендоржиевнае — Нарһатын совхозой һаалишан.

Цыренжапова Цыремма Цыбиковнае — Нарһатын совхозой тугалшан.

Жамьянова Анна Цыреновнае — «Коммунизм» колхозой һаалишан.

Пирагнаев Бальжин Дашиевичые — «Победа» колхозой үхэршэн.

Жамбалова Цыремжит Мункуевнае — Иисэнгын колхозой үхэршэн.

Цыренжапова Цыбжит Бадмаевнае — «Улаан-Туяа» совхозой үхэршэн.

Долгорова Надмит Цыдыповнае — «Дружба» колхозой һаалишан.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

ДУУШАНАЙ БЭЛИГ

ТЕАТР

НЕДОНДО хабар манай театр Москва, Ленинград болон бусад городуудаар гастрольдо ябахадаа, академическэ гэһэн нэрэ эргэдэ ортэмеер байһанаа харуулаа. Буряадай театрай нэрэ хүндые залсаһан бэлигтэй нэгэн СФСР-эй габьяата артистка, Юлия Ивановна Данилова боолгоно.

Ю. Даниловагай ирагуу гоё хоолой — уян нугархай меццо-сопрано гэжэ нэрлэгдэнэ. Дуушаа эхэнэрэй болбосорһон ирагуу шадабари, сценэ дээрэ уялгануулаһан, ондо ондоо болоожо дуунктые ядадагынь тэрэнэй хабаадалтай дүүргэгдэй зүжэг бүхэнние шэмэгдөө гадуурхэ, шагнагшадые ёһотой ашо искусствата уялгуулжа, ульгаһан оромо баяр түрүүлдэг.

Юлия Даниловагай түрүүлгэн алхамууд, мүн бусад ургэн дуушадайхи мэтээр, уран зураһанай самодеятельностьһээ өгдэй.

Хабаровскын искусствын училищиин багша Н. Занков ходэрэй дуушаниие городой ураан һайханай харалгада һайн гүйцэтгэжэ, дуу хүгжэмэй искусствада һурахыень ерэдхэһан юм.

Ю. Даниловагай Ю. Данилова ашаньшегүй хүгжэмэй училищеһээ, дуунай класста ороо ирэгдэдэг, һуралсалай жэлнүүдтэ хэды хүндэ байбашье, ергэлгэдэг хүгжэмдэ тон ехэ шуна-ньшэнэ ж, еөртөө этигэһэн этигэлгэ, нилээд ехэ туһа болоогаа, ургэлгэ, ургэлгэ, ургэлгэ

БУРЯАД ОРОНОЙ БААТАРНУУД

Дайнай үеын хуушан документнүүдые иража һуухадаа, хүнэй зосоо эзэлүүдгүй гуниг түрүүлдэг. Шарлашаһан хуудаһануудые ираха бүхэндэш, аяар тэрэ гушан жэлэй саанахи гал дүлеөр соробхилһон үдэриүүд сэдьхэл бодолыеш бүримүһэн эзэлхэл даа. Тиихэдэ залуу ябагдаа. Тэрэ үедэ олон тоото дайшалхы нүхэдтэй бэлэйб. Нүхэднишье залуу һэн. Тэзд тэдэнэймни зариманиинь залуу зандаа мүнхэрэнхэй.

Үнэрһэн дайнай үдэрнүүдые багтаа́һан документнүүдые суглаа һуугаад, шэмээгүйхэнөөр ирая, хүндэтэ уншагша! Тиигэбэл түрэл нютагаа, түрэһэн тоонтоёо хамгаалжа, хэтэ мүнхэдөө залуу зандаа үлэһэн баатарнуудтай, буурал толгойтой эхэ, эсэгэдээ, дурлаһан ганса инаг нүхэртөө, нюдэнэй сүсэгыһөө үлүүгээр һанагдаха үри хүүгэдтээ бусажа ерээгүй нютагайнгаа хүбүүдтэй, тэдэнэй баатаршалгануудтай танилсахат.

СССР-эй Оборонын министерствын архивта дайнай үеын дивизионно болон корпусой газетэнүүд, мүн тэрэ жэлнүүдтэ хабаатай олон тоото документнүүд хадагалагдажа байдаг. Тэдэ олон документнүүд соо-һоо Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ гвардиин кавалерийскэ 2-дохи корпусто суглаа ябаһан нютаг хүбүүдэйм нэрэнүүд аржылдан харагдана. Тэдэнэр нютагаа бусаагүй. Дайн байлдаанай талмай дээрэ эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ, тэдэнэр баатарлигаар наһа бараа.

1945 оной январиин 26-да Дойч-Кроне шадар болоһон байлдаанда Зэдын аймагта түрэһэн Чойдоп Цыдыпович Егнинов ёһотойл баатаршалга херуулаа. Фашистнууд эзэрлиг муухайгаар добтолно. Манайхин шанга сохилтоор угтана. Мүн пулемётчик Егнинов тэдэниие гам хайрагүйгөөр хиргана. Хоёр хүлөө шархатанхай баатар хүбүүе фашистнууд хүреэлжэ эхилбэ. «Амидыгаар лэ тэдэнэй гарта орохогүйб» гэжэ коммунист Егнинов эрид шиидзбэ. Хүлэйнь шарханууд тэсэшэгүйгөөр үбдэнэ. Зүгөөр тэрэ һүүлшынгээ хүсэ элсүүлэн, фашистнарые хиргаһан байха юм. Арбан табан фашисткар газар үмхэн унаба. Үлөөшэдынь гэдэргээ хараилдаба. Тезд мэргэн пулемётчигой туулган һомонууд дайсадые холошье харайлганагүй. Хэдэн часай туршада үргэлжэлһэн тэнсүү бэшэ байлдаанда Егнинов фашистнарай олон атаканууде сухарюулһан, дайсадай олон тоото сэрэгшэдые анюулһан байна. Тэрэ байлдаанда Егнинов баатарай үхэлөөр унаа һэн.

«Эрэлхэг габьяа, баатаршалга харуулһанайнгаа түлөө Ч. Ц. Егнинов Эсэгэ ороноо хамгаалгын 2-дохи шатын орденой нэрэдэ хүртэмөөр байна,— гэжэ 35-дахи гвардейскэ кавполкын командир, мүнөө үедэ амаралтада байһан гвардиин полковник, Советскэ Союзай Герой Василий Дмитриевич Гладков бэшэ һэн.

Мүн Зэдын аймагай Петропавловка һууринда түрэһэн Фёдор Степанович Зайцев гитлеровскэ Германиин газар дээрэ баатарай үхэлөөр унаа. 1945 оной январиин 19-дэ Клопувка һууринай түлөө болоһон тулалдаанда эгээл түрүүлэн дайсанай траншей руу гүйжэ ороод, хүндэ пулемёдые гранатаар шэдэн, үгы хэһэн байна. Энэ баатаршалгынгаа түлөө тэрэ Улаан Одоной орденоор шагнагдаа һэн. Үшөө нэгэ хэдыхэн үдэр үнгэрөөд байхада, Зайцев дахинаа баатаршалга харуулба. Тэрэ үдэр болоһон тулалдаанда эрэлхэг зоригтой сэрэгшэ арбазд фашистнарые хүлһөөнь буулгаба. Мүн хүндөөр шархатаһан командираа байлдаанай талмай дээрэһээ абаһан байна.

Николай Маркович Язопкин Ивалгын райвоенкомадаар сэрэгтэ абтаһан байгаа. Тэрэ дайнай үедэ олон тоото габьяа харуулһан байна. 1977 оной август һарада болоһон хоёрдохи гвардейскэ кавалерийскэ корпусой слёт дээрэ Советскэ Союзай Герой М. Л. Слободян өөрынгөө үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ тэмдэглэһэн байна: «Зееловско үндэрнүүдые абахын тула болоһон тулалдаанда Н. М. Язопкин ехэ баатаршалга харуулаа. Тэрэ һүүлшынгээ бэшэг соо һамгандаа иигэжэ бэшэһэн байна: «Маша, үхэхэ сагай ерээ һаань, юунэй түлөө үхэхэеэ мэдэнэб, тиигээ һаа гансал баруун тээшээ нюураараа харааб, урагшаа унахаб».

Мүн Шпрее мүрэниие гаталхын түлөө, Одер-Шпрее гэһэн каналые гаталхын түлөө болоһон тулалдаанда Шагдур Гундуков ехэ зориг харуулаа. Шагдур Гундуков Баргажанай аймагай Баян-Гол нютагта түрэһэн. Тэрэ фашистнарые гам хайрагүй хюдаһанай түлөө Эсэгэ ороноо хамгаалгын II шатын орденоор шагнагдаа бэлэй. Шагдур гитлеровецүүдэй урдаһаа гранатаа шэдэбэшье, тэдэнэй гарта орошобо. Буряад ороной эрэлхэг хүбүүе дайсад айхабтар муухайгаар зобоон алаһан байна. Энэ шэн зоригто баатаршалгынгаа түлөө Ш. Гундуков Эсэгэ ороноо хамгаалгын 2-дохи шатын орденоор шагнагдаа һэн. Тэрэ орденниинь баатарай үхэлөөр унаһан сэрэгшын бүлэдэ эльгэгдэхэ байгаа. Тезд тэдэнэр мүнөө болотор ахынгаа орден абаагүй байха юм. «Мүнөө бидэ 2 эгэшэнэр үлэнхэйбди. Аха тухаймнай үнэниие дуулгаһантнай һайн байна. Хайрата гэртэхимнай энэ мэдээсэл айхабтар ехэзр угтан абаха һэн. Тезд тэдэмнай энэ сэлмэг үдэр болотор байгаагүй. Тэдэнэр хүбүүнэйнгээ үнэн сэхэ байһандань хэзээдэшье этигэдэг һэн», — гэжэ Шалсама Гундуновна Дашиева бэшэнэ.

Буряад ороной олон тоото үхибүүд түрэл нютагаа бусаагүй. Тэдэнэр Москва шадар, Смоленскын, Брянскын ой соо, Волго, Днепр мүрэнүүдэй эрье дээрэ, Белоруссиин, Украинын талаар, Варшава, Берлин шадар хэтэ мүнхэдөө нойрсоно.

Иимэл заяатай, түрэл нютагайнгаа түхэл шэнжэ дахинаа хаража, түрэһэн эхынгээ бууралтаһан толгойе таалан байха золгүй үетэн тухай хэды олон уянгата, уярма шүлэгүүд зохёогдоо гээшэб! Хэды һайхан домогууд мүндэлөөб! Тэдээн соо-һоол Николай Язопкин, Шагдар Гундунов, Чойдоп Егнинов мэтын нютагайнгаа хүбүүдэй сэдьхэлэй һайхан эрмэлзэл, сээжын гүнзэгы уярал ба баяр тухай мэдэжэ абанабди. Хирэ-хирэ болоод лэ Цэдэн Галсановай шүлэгүүдэй согсолбори ирахадаа:

Баян номин Днепрэй
Баруун үндэр эрьедэ
Бахана мэтэ ербин
Баатарай хүшөө бододог, —

гэһэн мүрнүүдые дахин дахин уншадагби. Мүн иимэрхүү шүлэг Буряадай хуушанай поэт, Ленинград хотые фашис булимтарагшадһаа хамгаалһан Данри Данилович Хилтухиндашье бии юм. Сэрэгэй-патриотическа темээр ехэ дуратайгаар бэшэдэг байһан энэ нүхэрнай «Ажаһуухые захирнаб» гэжэ Смоленщинын партизанууд тухай тон һонирхолтой номой авторнуудайнь нэгэн юм. Тэрэнэйл хэшээл оролдолго, бэдэрэлгэнүүдэй ашаар Баргажан нютагай баатар хүбүүн Гуржаб Очировай дайнай жэлнүүдтэ харуулһан габьяа олондо суурхаа бшуу. Би юундэ энэ бүгэдые тодорхойгоор дурданабиб гэхэдэ, Д. Д. Хилтухин шэнги нютагайнгаа хүбүүдэй баатар зоригоор макай уран зохёолшод, журналистнууд һонирхоһой, тэдэнэй алдарта зам тухай шэнэ шүлэг, поэмэ, баримтата туужа, романшье бэшэжэрхиһэй гэжэ ехэтэ хүсэнэб. Ерээдүйн үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хэды ехэ удха шанартай байха гээшэ һэм!

С. ХАНДАЖАПОВ.

Һур харбалгаар РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн

МЭРГЭШҮҮЛ ТОДОРБО

Энэ һарын 13-һаа 16 болотор, дүрбэн үдэрэй туршада, һур харбалгаар спортын бүлгэмүүдэй хоорондо Россин Федерациин түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн боложо, дүүрэбэ.

Һалхигүйшье һаа, гушаад градус халуун үдэрнүүд энэ үедэ боложо, мэргэшүүлдэ бүхэли үдэр дүлиирмэ шанга нараи доро зогсожо харбахань хэды хүндэ хүшэр байбашье, мүрысөөн үдэрһөө үдэртэ улам хурсадаһан байха юм.

Түрүүшын хоёр үдэр түрүүлжэ ябаһан «Труд» бүлгэмэй мэргэн харбагша Константин Левченко һүүлэй үдэрнүүдтэ мүрысөөнэй таблица дээрэ нэгэ бага хойшоо гарабашье, тон һүүлшын зайда айхабтар мэргэнээр харбажа, 5—6—7-дохи серинүүдтээ 10 тоо дээрэ үргэлжэ буулгаһан ашаар бултанһаа ехэ очкотой боложо (2445), эрэшүүл соо-һоо түрүү һуурида гараба. Энэ хадаа залуу спортсменэй мэргэжэл шэдабариин эрид дээшэлһэнэй гэршэ болоно. Мүн хатуу шанга тэмсэлэй орьёлон бусалжа байхада, бэеэ гартаа хатуугаар абаад, бүхы хаба шадалаа дуулаан гаргажа шадаха гээшэ хүсэл зоригой һайн бэлэдхэлтэй спортсменэй шэнжэ шанар мүн болоно.

Шэтэ хотоһоо ерэһэн Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй мэргэн Икс Дабаев абсолютна чемпионһоо гурбан очкогоор (2442) гэзэгдэжэ, 2-дохи һуурида гараба.

Мүн лэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй мэргэн, һур харбалгаар уласхоорондын классай спортын мастер, элдэб зайнуудта СССР-эй 19 дугаар рекордсмен алдар суута Иосиф Файнштейн энэ мүрысөөнэй эхинһээ эсэс хүрэтэр түрүү зэргэдэ ябаһан аад, һүүлшэг тээшэ дурсэгдагша хоёрто булигдажа, 3-дахи һуурида гараба.

Тэрээнһээ саашанхи дурбэн һууринуудта манай мэргэн харбагшад гараа: 4-дэхи һуурида —«Динамо» бүлгэмэй Цыденбал Цыренжапов, 5-дахи шатада — «Спартак» бүлгэмһөө Эрдэн Санжиев, 6-дахи —«Урожай» бүлгэмһөө Анатолий Гармаев. 7-дохи —«Динамо» бүлгэмһөө Цыренжаб Будаев.

Эхэнэрнүүдэй дунда хубиин түрүү һууриин түлөө тэмсэлдэ Советскэ Союзай экс-чемпионка, уласхоорондын классай спортын мастер, «Буревестник» бүлгэмэй мэргэн харбагша Галина Архипова (2413) очкотойгоор нэгэдэхи һуури эзэлээ.

Манай нютагай басаган «Спартак» бүлгэмэй харбагша Елена Посельская абсолютна чемпионһоо ородоол нэгэ очкогоор гартажа (2412), 2-дохи һуурида гараба. Эды ехэ амжалтаарнь тэрэниие халуунаар амаршалаад, саашадаа үшөө ехэ илалта туйлахыень үнэн зүрхэнһөө хүсэ! Тиигээд саашань хэлэхэ болоо һаа, дүршэл шадабари ехэтэй, томо ехэ мүрысөөнүүдтэ хабаадажа, психологическа бэлэдхэлэй талаар булад шэнгеэр хатуужаһан абсолютна чемпионкотой нааданай эхинһээ хойшо Лена тэн тэрээн тулалдажа, ехэнхидээ уридлажа ябаһан аад, һүүлшын зайда эли бодо гартаба. Энээн дээрэһээ харахада, мүрысөөнэй дүүрэтэр бэеэ гартаа барижа, бүхы хүсэеэ элсүүлхэ ёнотой гэжэ, дэмы хэлэгдэнэгүй ха гэжэ һанамаар.

«Урожай» бүлгэмэй мэргэн харбагша, Шэтэ хотоһоо ерэһэн Ольга Болотова 3-дахи һуури найдамтайгаар эзэлбэ.

Тон холын 90 метрэй зайда эрэшүүл соо-һоо И. Файнштейн 564 очко абажа, 1-дэхи һуурида гараба. Эхэнэрнүүд энэ зайда харбадаггүй.

70 метрэй зайда 1-дэхи һуурида: эрэшүүл соо-һоо — И. Дабаев (618 очко), эхэнэрнүүд соо-һоо — Е. Посельская (567 очко) гараһан байна.

60 метртэ эхэнэрнүүд соо-һоо «Динамо» бүлгэмэй мэргэн Ц. Жамьяндашиева 609 очкотой боложо, 1-дэхи һуурида гараба.

50 метрһээ харбахадаа, эрэшүүл соо-һоо — Ц. Цыренжапов («Динамо», 626 очко), эхэнэрнүүд соо-һоо —Г. Архипова (606 очко) түрүү һуури эзэлээ.

Тон дүтын 30 метрэй зайда эрэшүүлэй дундаһаа —К. Левченко (681 очко), эхэнэрнүүдэй дундаһаа —Е. Посельская (665 очко) илаһан байха юм.

Эхэнэрнүүдэй командануудсоо-һоо «Спартак» бүлгэмэй команда 6871 очкотой боложо, түрүүшын һуурида гараба. 6856 очко абаһан «Буревестник» бүлгэмэй эхэнэрнүүдэй команда 2-дохи һуури эзэлээ. Хүдөөгэй спортсменүүдэй команда 3-дахи шанда хүртэбэ.

Эрэшүүлэй дундаһаа Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй команда бэшэнүүдээ орогуй холо орхижо, 7239 очкотойгоор 1-дахи һуурида гараба. «Труд» бүлгэмэй мэргэшүүл 7029 очкотой боложо, 2-дохи һуури эзэлээ. Динамынхид гурбадахи шанда хүртэһэн байна.

Ниитэ командаараа Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй коллектив түрүүшын һуурида. Удаань — «Труд» бүлгэмэйхид. Спартагайхид 3-дахи һуури эзэлбэ.

Мүрысөөнэй эдэ дурбэн удэрнүүдтэ мэргэн харбагша бүхэн 288 һуршэ табиһан байна. Харбаха бүхэндөө бүхы бэлиг шадабаряа гаргажа, спортын 10 бүлгэмэй зуу гаран мэргэшүүл соо-һоо түрүү һуурида гараха гээшэ амаргүй шанга тэмсэлэй үрэ дүн ха юм даа.

Энэ жэл Москвада үнэргэгдэһэн Олимпиадада судья байһан, РСФСР-эй габьяата тренер Юрий Алексеевич Шиловскидо мүрысөөнэй дүнгөөр һанамжаяа хэлэхыень дурадхахада, иигэжэ мэдүүлбэ:

— Урда тээнь хабаададаггүй байһан гурбан бүлгэмэй —«Локомотив», «Трудовые резервы», ФИС — мэргэшүүлэй энэ жэлэй мүрысөөндэ хабаадалсаһаниинь һайшаалтай. Мүн энэ мүрысөөн яһала һайнаар эмхидхэгдээ гэжэ хэлэхэ байнам. Энэ наадан хадаа эдиршүүлэй дунда үнгэргэдэхэеэ байһан СССР-эй чемпионадай урда тээ тон харюусалгатай харалга болобо гэжэ тоолоноб. Олон мэдэгдээгүй, бэлигтэй бэрхэ залуу мэргэшүүл элирбэ.

Р-Ц. ЛХАМАЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: хүбиин тоосоогоор РСФСР-эй чемпионуд болоһон Г. Архипова, К. Левченко.

М. СУТУРИНАЙ фото.

КОРЕЙ АРАДАЙ ҺАЙНДЭР

Совет армяар өөрынгөө ороной сүлөөлэгдэһөөр 35 жэлэй ойе корей арад үнгэрһэн неделидэ тэмдэглэбэ. Совет сэрэгүүд 1945 оной август һарада япон милитаристнуудай добтолхы гол хүсэн болохо Квантунска армиие бута сохин, Японие илаха хэрэгтэ шиидхэхы үүргэ дүүргэһэн байна. Энэ илалта хадаа корей арадай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй амжалтатайгаар түгэсэлгэдэ таатай эрхэ байдал олгоһон гээшэ. 1948 оной намар Корейн газар дээрэ хүдэлмэришэн-таряашанай үүрэн —Корейн Арадай Демократическа Республика байгуулагдаһан.

Үнэрһэн жэлнүүдэй туршада корей арад өөрынгөө дайшалхы түрүү зэргэ— Корейн ажалай партиин хүтэлбэри доро ажабайдалайнгаа бүхы һалбариинуудта революционно хубилалтанууде хэһэн гээшэ. Түүхэтэ богони болзор соо кореецүүд өөрынгөө ороние хүсэ ехэтэ индустритай, хүгжэнги хүдөө ажахытай социалис үүрэн болгожо шадаа. Мүнөө таба хүрэхэгүй үдэрэй туршада КНДР-эй промышленность бүхы Корейн сүлөөлэгдэхэһөө урда тээхи хэмжээнэй зэргэ продукци үйлэдбэрилнэ. Ороо-һо таряа суглуулгань 4,5 пахинаар дээшэлэнхэй. Арадай засаг ажалшадые ажал хэхэ, амарха, түлөөһэгүй медицинскэ хангалга абаха ба һураха эрхээр хангаһан байгаа.

Эдэ бүгэдэ —корей арадай шэн габьяата ажалай, СССР-тэй, социалис бусад үүрэнүүдтэй нягта харилсаа холбоотой байһанай үрэ дүн болоно. Совет-үүдэй ороной али болохо үргэн туһламжада түшэглэн, арадай Корей 1950—1953 онуудта американ империализмы рэнэй дахуулай эзэрхэг түримхэй годо шанга сохидто үгэжэ, бүхы лонгуудыень тон богонихон бол усадхажа шадаһан. СССР-эй бол һаламжатайгаар һэргээн бодхо баригдаһан, шэнэдхэн хубилгаг дай ажахын хэдэн арбаад объек республикын индустриальна сын үндэһэ һуури болоно.

1961 оной июлиин 6-да Моск табигдаһан СССР ба КНДР хо рондо хани нүхэсэл, харилсаа ба харилсан туһалалсалга тухай вор совет-корей харилсаанууды үрэтэйгөөр хүгжөөлгын найдам һэ һуури болоихой.

Дотоодынь хэрэгүүдтэ, импе нуудай хамааралгада эсэргүү, У рейһээ харин гүрэнэй сэрэгүүл гахын, амгалан байдалай, демо ска үндэһэ һуури дээрэ ороно хын түлөө корей арадай тэмсэл хүнүүд хэлбэришэгүйгөөр дэмж нөөшье дэмжэжэ байна.

Корейн сүлөөлэгдэһөөр 35 ж той дашарамдуулан, совет хуу сизм-ленинизмын ба пролетарск национализмын үндэһэ һуури д периализм ба хархис ябуулганууд гүү тэмсэлэй, социализм ба ком уг зорилгын илан мандахын т сэлэй аша туһада КПСС ба ТП ба КНДР хоёрой хоорондохи х сэлэй, харилсаа холбоһонуудай с шье амжалтатайгаар хүгжөөг һанда бата этигэлтэй байһанаа лэн мэдүүлнэ.

АНГЛИ: ЭКОНОМИКЫНЬ УРАГШАГҮЙДЭ УЛАМ ГҮНЗЭГЫРҺӨӨР

Тори правительствын түрүүшынхээ олохон һарын туршада засагай хүтэлбэри барижа байһан үедэ Уайтхоллой экономическа стратегүүд «үйлсэдэмнай һайндэр ерээ» гэжэ һанаһан байгаа. Энэ һанамжадань финансын министерствын үгэһэн мэдээн баримта боложо үгэһэн. Тэрэ баримтын ёһоор, энэ жэлдэ Англида эд бараанай рознично үнэ сэн «ороидоол» 17 процентээр дээшэлхэ ёһотой. Нёлондо жэлдэ 21 процентээр дээшэлэн байгаа. Буржуазна пропагандын олониитэдэ мэдээсэл хүргэдэг хэрэгсэлнүүдые ашаглан, консерваторнууд финансын министерствын үгэһэн баримтануудые ооһэдынгөө экономическа политикын зүб байһанай гэршэ болгон харуулха һэдэлгэ гаргаба.

Гэбэшье жэлэй эсэстэ валютын үнэ сэнгэй уналгын түсэбөөр хараалагдаһан хэмжээнэй консерваторнуудай правительствын засагай хүтэлбэридэ ерэһэн үеынхиһөө хоёр дахинаар дээшэлжэ байһанда ажаглалта хэдэг олохон хүнүүд анхарал хандуулба.

Англиин эзэд-баяшуулай орган болохо «Файнэншл таймс» газетын зааһанай ёһоор, Англиин экономикын мүнөөнэй байдал урагшагүйдэн, улам доройтолгоор тайлбарилагдана, энэ байдалыень статистикын тусхай тоо, баримтануудтэ гэршэлэн харуулна. Жэшээнь, байгша оной эхинһээ промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн, нёлондоной энэ үеынхитэй сасуулбал, 8 процентээр доошолонхой. «Лейбор рисерч» журналай гэршэлэн харуулһанай ёһоор, гансахан болбосоруулгынь промышленностьда аяар 100 мянга шахуу хүдэлмэришэнэй һуури хороогдоһон байна.

Гэхэтэй хамта бүү зэбсэг таргадаг фирмэнүүд бэрхэшээл да ороодби гэжэ гомдол «Зүүн тээһээ аюул ойртоно» нэй хүдал хуурмаг идхалга д ветскэ Союзда эсэргүү соогуур консерваторнуудай ствын бэелүүлжэ байһан сэ үргэн ехээр бэлдэлгэ тэдэ ф үйлэдбэриин хэмжээнэй ургал на. Энэ жэлдэ тори правит сэрэгэй бюджет астрономическ 11 миллиардһаа дээшэ фунт е хүрэхэнь.

Иимэ юумэнэй хэгдэжэ бай таниин аралнууд дээрэ худ шүүлэй арми олошоржол бай нөө хүдэлмэригүй хүнүүдэй тоо лиондо хүрэнхэй. Оронойнь хүн организаци болохо Британиин леннностиин конфедерациин то һэнэй ёһоор, ерэхэ жэлэй эхин орон доторнь «үлүү хүнүүдэй миллиондо хүрэхэ байна.

Британиин экономикодо ушб бэрхэшээлтэ байдал юрэ хэрэг бэшэ ааб даа. Энэ хам лиэмын экономическа бүхы бодото шэнжэ шанар болохо үй урагшагүй ядаран уналга мүн тоной политикада зэргэшээ ороноо уряалдаг консерв партиин ажал ябуулга, дай гэ хадаа экономикын бэрхэш далые улам ехээр доройтуулм

А. Ж
С. Т

ЭДИР САХИН ХАМГААЛАГШАД

Бага-Хүрбын байгаали гоё һайхан даа. Хүдэр хүсэтэ баатарнууд шэнги бата хүжүүн нарһаар хушагдаһан орьёлнуудай ороһоо түргэн урасхалтай Хүрбэ гол шааян хүүен уруудадаг юм.

— Манай басагад, хүбүүдэй бүхы сүлөөтэй сагаа Хүрбын эрьедэ гү, али хубшэ тайгада үнгэргэдэгынь гайхалтай юм,— гэжэ Бага-Хүрбын найман жэлэй һургуулиин директор Ю. О. Алагуев хөөрэхэ зуураа, столойнгоо һуталга соо-һоо папка гаргажа.— һургуулиимнай лесничествын ажал хэрэг тухай эндэхил саарһанууд хөөрэхэ даа,— гэбэ.

— Ой тайгын эдир нүхэдэй хэрэгынь, үнэхөөрөөшье, муу бэшэ юм. Район доторойнгоо һургуулинуудай лесничествэнүүдэй мүрысөөндэ багахүрбынхид нёдондо жэл түрүү һуури эзэлээ һэн.

Тэдэнэр байгаали хамгаалхын тула яһала ехэ хүдэлмэри хэһэн, 35 гектар газарта сагдуулнуудые һуулгаа, мүн ехэшүүлтэй хамта биологиин багша Н. Н. Понкиновагай хабаадалгатайгаар самсаал гаргаа. Тэрээнһээ гадна, госхоноо тойруулаад иишэ тишээ 2 километрэй радиуста ой тайгаяа патрульда абаһан байха юм.

Бага-Хүрбын байгааліин үзэсхэлэн һайханиинь хэлэшэгүй. Энэниие сэгнэжэ, ой тоожо байһан эдиршүүл ой тайгаяа нюдэнэй сүсэгы мэтээр гамнана, сахина. Эндэхи һургуулиин лесничествэдэ 10-өөд һурагшад тоологдоно. Һурагшад өөһэдын штабтай болонхой. Долоодохи классай һурагша Юра Галыгин тэрэнэйнь начальниагаар, Сережа Тевелев (8 класс) орлогшоорнь һунгагданхай.

Нарһанай борбоосгой түүхэ үедэ гү, али модо һуулгалган дээрэ һурагшадай аха заха нүхэр лесничий Фёдор Иванович Спиридоновые ходо харахат. Тэрэ үхибүүдые хизаар орондоо, түрэл байгаалидаа дуратайгаар хүмүүжүүлнэ. Ой соохи булаг горхон, шоргоолжоной бута хайшан гэжэ, яажа хамгаалхаб гэжэ заадаг. Үхибүүдойро тойроонгоо сагдуул бургааһан бүхэниие мэдэдэг, танидаг байхаһаа гадна тэндэхи шубуун бүхэниие абяагаарнь тодоруулдаг байха юм.

Байгша ондо Бага-Хүрбын эдир леснигүүд нарһанай 150 килограмм борбоосгой түүхэ, 41 гектарта модо һуулгаха, шубуудай эдеэлхэ амһартнуудые бэлдэхэ гэхэ мэтэ даабаритай. Түсэб доторнь дүн хамта 20 пункт тоологдоно. «Ой тайга ба ан амитад» гэжэ нэгэ пунктнь нэрлэгдэнэ. Энэ темын ёһоор һургуулидань «Түрэл хизаар ороимнай» гэһэн гоёор шэмэглэгдэһэн стенд үлгөөтэй байдаг. Тэрэнтэйнь танилсахадаа, Бага-Хүрбын үргамал болон ан амитадые мэдэжэ абахаар юм. Олохон модо бэлэдхэгшэдэй басагад, хүбүүд мүнөө түрэлхидтээ хамта тайгада сагаа үнгэрэнэ. Тиигэжэ байхадаа, байгаалияа хөрхоор адаглажа, сахижа, хаража ябана.

Ю. МАНУЕВ.

Хори.

ЭКСПОНАДУУД ОЛОШОРН

Оршон тойронхи байгаалиин баялиг тухай хүн зоной мэдэсэ үргэдхэхэ зорилготойгоор Буряадай нэгэдэмэл музейн дэргэдэ байгаалиин музейн байгуулагдажа эхилһээр тиимэшье үни саг үнгэрөөдүй. Мүнөө үедэ эндэхи хүдэлмэрилэгшэд хүдөөгэй районуудаар ябажа, музейн экспозициинуудые шэмэглэн гоёомоор материалнуудые суглуулна. Тиихэдэ хоморой шуухаг ургамал ногооной, ан амитадай ажамидаралда онсо анхаралаа хандуулдаг юм.

Һая эндэхи булэг хүдэлмэришэд А. С. Пускуновой хүтэлбэри доро Яруунын районоор ябажа, эндэхи нютагуудай тала нугын, ой модоной өөрсэ янзын түхэл хэлбэриие, сэнхир нүүрнуудайнь тунгалаг үһые шэнжэлэн үзэһэн байна. Тиихэ зуураа олон тоото зурагуудые буулгажа, тус бүридэнь т бэшээ. Мүзейн мэрилэгшэ Е. фотограф Е. А. экспонадуудые нютагай хүн зо һэн, ажал хэр нирхоһон бай дэбжэлтын үе да ямар нүлөө гээшэб гэһэн рые мүн лэ

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгдэхи хуудаһанда. «Тэжээлэй нөөсэ, арьбадхаха бүхы арга боломжонуудаа үйлсэдөөр ашаглаха» — республикын колхоз, совхозуудта үбһэ хуряалгын, силос даралгын ябаса харуулһан материалнуудай суглуулбари. «Республикын Хүндэлэлэй самбар». Нютаг нютагай һониной дээжэ.

Хоёрдохи хуудаһанда. Партийна ажабайдал. «Дүй дүршэлөөр зэбсэгжээд байхадаа» — КПСС-эй Хойто-Байгалай райкомой нэгэдэхи секретарь Н. Крючковой статья. «Түрэл орон доторнай» — ТАСС-ай суглуулбари. «Газар—арадай баялиг» —ТАСС-ай материал. «Редакцида ерэһэн бэшэгүүд». «Алдуу дутуунууд тухайгаа сэхэ хэлэхэ ашатай» — шэнжэлэл.

Гурбадахи хуудаһанда. «Хадын орон революциин замаар» — Афганистанай Демократическа Республикын бэеэ даанхай байдалаа һэргээн бодхоһон үдэртэ зорюулагдаһан ТАСС-ай материал. «Гойын гэрэлтэ һайхан ба тэмсэлээр шэмэглэгдэлэн зурагууд» — уран зураашын Улаан-Удэдэ болоҗо байгаа выставкэ тухай статья. «Уласхоорондын шэнжэлэл». «XXII Олимпиадын наадануудай дүүгүүд тухай» — ТАСС-ай статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Хайшаа ошожо, ямар мэргэжэлдэ һурахаб?»

«ОРЛЯТАНУУД» МҮРЫСЭНЭ

Комсомольско сэрэгэй-спортивна «Орленок» гэжэ нааданай IV бүхэсоюзна түгэсхэлэй мүрысөөн дүүрэбэ. Ульяновскын нэгэдэхи һургуулиин (17 хүрэтэр наһатайшуулай бүлэг), Вологдагай 30-дахи ГПТУ-гай, Москвагай 145-дахи ГПТУ-гай эдир армещүүд илаа. Эдэнэр 19 хүрэтэр наһатайшуулай дунда нэгэдэхи — хоёрдохи һууринуудые хубааба. Басагадай дундаһаа Нальчик хотын 7-хи техническэ училищиин команда эрхимлээ.

Түгэсхэлэй мүрысөөнүүдэй баярай таралган дээрэ «Орлёнок» гэжэ бүхэсоюзна нааданай командалагша СССР-эй лётчик-космонавт, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой авиациин генерал-лейтенант Г. Т. Береговой заахаагай үгэ хэлэбэ.

(ТАСС-ай корр).

Свердловск.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.55—Дамжуулгын программа. 8.00 —«Время». 8.40— Үглөөнэй гимнастика. 9.05—«Почему слоны» — мультфильм. 9.20 — «Красное поле» — уран һайханай фильм (1-дэхи, 2-дохи серии). 11.30—«Хэн болохоб?» — баримтата фильм. 12.00—14.00 —Шэнэ һонин. 14.20—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 14.55 — Үхибүүдтэ. «И капли росы на рассвете» — телефильм.

Улаан-Үдэ. 16.05—«Байгал» — мэдээсэлэй программа (буряадаар).

Москва. 16.35—Афганистанай национальна һайндэртэ — Бэеэ даанхай байдалай үдэртэ. «Афганистан. Революци үргэлжэлһөөр» — баримтата фильм. 17.25 — «Олимпиада-8 үдэртэ». 18.05 түби дэлхэйн «КПСС-эй Х рэтэй солото түлөө». «Пр шад. «Ажал х харха асуудл А. Калининай руулагдаһан уран һайханай фильм (1-дэхи «Время». 2 арадай артис дуулаха. гэжэ соёлой циклһээ. 22.45 нин.

ХОЁРДОХИ

Москва. 16 соор дэлхэйн хословакиһаа ха.

Улаан-Үдэ. ба минсгэй зүжэг. 16.50 «Светофор». холнууд. 17.3 ганууд. —

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖ

«Спортлотонуудай» августын 16-да үнгэргэгдэһэн 33-дахи тираж.

«49-һөө 6-ень тааха спортлото». 1-дэхи шүүбэри: 4—альпинизм, 9—бариллаан, 22—коньки, 23—хүнгэн атлетикэ, 43—фехтовани, 47—бүмбэгэтэй хоккей, хүнгэлэлтэ шар, 44—фигурна һолжоролго.

2-дохи шүүбэри: 17—уран һайханай гимнастика, 24 — сана, 26 — мотобол, 29—парашютна спорт, 30—далбагата спорт, 31—тамаралга, хүнгэлэлтэ шар, 39—самбо.

«36-һаа 5-ень тааха спортлото». 1-дэхи шүүбэри: 10—волейбол, 11—гимнастика, 25—санын спорт, 33—фигурна һолжоролго, 34—футбол.

2-дохи шүүбэри: 8—велошоссе, 10—волейбол, 15—дзюдо, 25—санын спорт, 34—футбол.

(ТАСС).

Манай газетын удаадахи номер августы

Редактор Р. Б. ГАРМАЕ

Гэр бүлэнь, түрэлхидынь, дүтынь нүхэд лэй отличник, Буряадай АССР-эй габьяа

Далай Гармаевич НОМТОЕВОЙ

наһа бараһан тухай гүнзэгы шаналалтайг Хүдөөлэлгэнь августын 20-до Улаан-У үйлсын 5-дахи гэрэй 46-дахи байраһаа бо

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21 информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типогра ственного комитета Бурятс делам издательств полиграф ной торговли.
Н-02554. Заказ № 192.